

Zgodovina fará ljubljanske škofije. X. Zgodovina dobrovske fare pri Ljubljani. Spisal Anton Lesjak. Založil Jernej Babnik. V Ljubljani, Tiskali J. Blaznik-ovi nasledniki. 1893. Str. 172. Cena 90 kr., nevez. 80 kr. — Nevešč čitatelj bi mislil po naslovu sodeč, da je v tej knjigi dobrovska fara res le zgodovinsko opisana. Temu ni tako. V njej je omenjeno in opisano vse, kar se tiče dobrovske fare. Kdor bere, dobi jasno sliko o dobrovski fari, spozna njeno ljudstvo, in se seznaní z vsemi stranmi njihovega življenja. Najobširnejše je opisana božja pot na Dobrovi.* Knjiga torej ni strogo znanstvena, najbrž zaradi tega ne, ker je namenjena širjim krogom. Pi-

sana je lepo in poljudno. Krasé jo štiri lepe slike narejene po fotografiji dr. Fr. Lampeta. Zunanja oblika in tiskarsko delo je jako vestno in lično.

Odobrene šolske knjige. Vis. naučno ministerstvo je potrdilo za rabo v srednjih šolah:

1. Kermavner V. „Latinska slovnica“, Ljubljana, 1893, Kleinmayr & Bamberg, 2. natisek;
2. Sket, dr. J. „Slovenisches Sprach- und Übungsbuch nebst Chrestomatie und slovenisch-deutschem und deutsch-slovenischem Wörter-verzeichnis“, Celovec, 1893, zaloga tiskarne družbe sv. Mohorja, 5. natisek.

Naši dopisi.

Z Goriškega. (Lineatura pisank. — Likarjeve pisanke. — Svoji k svojim!) Lineatura knjižic (za lepopisje in spisje) za slovenske šole ni imela doslej pravega reda. Po večem smo rabili Slovenci nemškega založnika Grubbauerja pisanke, katere so bile urejene za nemške šole z nemško in latinsko pisavo. Ta uredba in razvrstitev pisank gotovo ni bila dovolj primerna in ugodna našim slovenskim šolam. Zato pa ni bilo na naših šolah nikake jedinstva in razvrstitve; vsaka šola je rabila drugačuo lineaturo in še ta jo je menjavala, kakor je razprodajalec pisank slučajno preskrbel ožjo ali širšo lineaturo. Razprodajalci niso vedeli kakih lineatur preskrbeti, otroci ne kakih kupiti in učitelji smo imeli večer križ z zabičevanjem otrokom, katerih številki pisank naj si kupijo in to za vsak nov zvezek posebej. Da bi se prišlo do jedinstva, da bi se rabile pisanke z ozirom na lineaturo primerne stopinji učencev, t. j. da bi se ne rabilo ali preširoko, ali preozko načrtanih pisank, sploh da bi se uvedel pravi red, moral je

celó pred leti nekateri c. kr. okrajni šolski svet z okrožnico vmes poseči. To je kolikor toliko pomagalo, a zmešnjava je ostala gledé številki ista, kajti za št. 7 je sledila 6, tej $7\frac{1}{2}$, $8\frac{1}{2}$, 9, na to pa 2, 3, 4, 11; za spisje pa smo rabili št. 16, 17, 13, kar pa ni odgovarjalo prvomenovanim št. lepopisnic. Vprašamo ali je bil to kak red? Kako je mogoče otrokom zapomniti si tak nered?

Ker je tak nered bil samó v zmešnjavo otrokom in sitnost učitelstvu; ker je pa pisanje važen predmet ljudske šole, kateremu omenjeni nered gotovo ni bil v prosep, zato smo želeli za slovenske šole praktičnejše lineature. Kaj je lepšega in primernejšega, kakor da učenec začne pisati na pisanke št. 1, kateri naj sledé št. 2, 3, 4, 5, itd. Istočasno naj se rabi spisovnice, ki imajo isto številko z jednako lineaturo?! Takih pisank in spisovnic nam je preskrbel upokojeni učitelj g. Gaspar Likar, sedaj trgovec s šolskimi in pisarskimi potrebščinami v Gorici.

(Konec prih.)

Društveni vestnik.

Iz Ljubljane. Občni zbor vdovskega društva. (Konec.) Pozneje 1876. l. so se društvena pravila s tem prenaradila, da tudi neoženjeni plačajo pristopnine toliko goldinarjev, kolikor let so stari.

Končno so se leta 1882. pravila prenaradila tako, da vdove dobivajo namesto prvotnih 60 gl. po 100 gl. in sirote namesto 15 po 25 gl.

Društveni Trošt iz Iga želi zvedeti, kako se misli ukreniti zastran obligacij, ki se bodo prej ali slej spremenile v kronino veljavo, pri katerih bode društvo nekoliko zgube imelo. Obligacije, ki zapadejo meseca sušca in kimovca so se že spremenile v kronino veljavo, kar ve on iz lastne skušnje, torej misli, da

bi kazalo obligacije, ki sedaj visoko stoje prodati, potem pa denar v hranilnice in posojilnice, ki plačujejo po $4\frac{1}{2}$ gl. obresti, plodonosno naložiti. O tem se vname živahna debata in se sklene nenavzočega predsednika dr. Antona Jarca pri svojem povratu v Ljubljano prositi, da skliče odborovo sejo, pri kateri se ima o tej stvari dalje razgovarjati in sklepati.*)

Zastran Krenerja pritrdi zbor ravnanju tajnikovemu, zastran drugih dolžnikov pa se naroča tajnistvu, da naj se strogo drže pravil in naj se iz ime-

*) Stvar je že rešena v odborovi seji dne 4. vinotoka glej „Uč. Tov.“ 16. vinotoka stran 243.

nika izpuščajo udje ki so samo honoris causa notri, da se vendar izve, kdo je prav za prav ud.

Nasvet tajnika, da naj društveniki plačnejšo sami kolektivno, se ne sprejme s tem pristavkom, da bi morda koga od pristopa odvrnilo, ko bi mogel takoj kolektivno plačati. Kdor pa izstopi, preden vso vstopnino plača, je toliko že plačal, kolikor je društvo zanj stroškov imelo, oziroma na pristojbinah plačalo.

Prošnja nadučitelja M. B. iz Ž. za izredno podporo se odkloni, ker je ta gospod že večkrat podporo dobil in se mu otroci že odrasli.

Jednako se odkloni prošnja M. A. nadučitelja iz H., ki je pa lansko leto podporo dobil.

V preglednike računov se volijo Armič, Dimnik in Kokalj.

Predsednik prešteje še jedenkrat ude, ki imajo pravico glasovati in ko jih najde le 23, se volitve ne morejo izvršiti, kajti po § 23. je občni zbor sklepčen, ako je navzoča četrtina društvenikov, ako pa tega ni, pa nastopi § 24, ki pravi, da opravlja v tem slu-

čaju dosežanji odbor društvena opravila do prihodnjega občenega zbora, ki je pa sklepčen brez ozira na število pričujočih udov.

V odboru so tedaj: Dr. Anton Jarc, predsednik. Andrej Praprotnik, podpredsednik. Jožef Cepuder, tajnik. Matej Močnik, blagajnik. Ivan Borštnik, Jernej Čenčič, Feliks Stegnar, Ivan Tomšič in Andrej Žumer odborniki.

Končno se oprostite vplačevanja letnine za leto 1894. vsi oni člani, ki so pristopili v letih 1860., 1861. in 1862.

Srčno obžalovaje, da ni navzoč predsednik dr. Anton Jarc, ki je že 23 let modro in previdno društvo vodil in občenim zborom predsedoval, izrekaje mu prisrčno zahvalo za njegov trud in prijaznost do učiteljev, sklene podpredsednik Andrej Praprotnik, ko ob enem ne more zatreči začudenja, da se učitelji primeroma tako pičlo tega za njih. prekorigistnega društva vdeležujejo, s čemur le sebi škodujejo.

Zbor se sklene ob 11. uri.

Vestnik.

Iz seje e. kr. deželnega šolskega sveta. Zapisnikar poroča, kaj se je od zadnje seje sem rešilo. Potem se stalno imenujejo: g. Feliks Nagu, stalni učitelj v Leskovci, za drugo učno mesto pri M. D. v Polji; g. Franciška Stepischnegg za drugo učno mesto v Grahovem; g. Karol Matajce, stalni učitelj v Smartnem pri Litiji, za drugo učno mesto v Gorenjem Logatci; g. Francisek Maurin, zasilni učitelj v Reichenau, učiteljem-voditeljem na jednorazrednici v Stehanji Vasi. — Gimnazijski učenec iz Ljubljane se lokalno izključi. Dva rekurza zaradi nesprejetja v gimnazijo v Ljubljani se ugodno rešita. Sklepa se o disciplinarnih preiskavah. Profesorju dr. H. Gartenauerju se pripozna tretja petletnica.

Osobne vesti. G. profesor J. Celestina e. kr. učiteljica v Ljubljani je dobil dopust in ga namestuje g. dr. T. Romih, meščanski učitelj v Krškem. Istotako je na dopustu e. kr. vadniški učitelj g. J. Tomšič, katerega za čas dopusta namestuje g. A. Maier, učitelj na nemški mestni deški šoli v Ljubljani, njega pa namestuje g. H. Podkrajšek, učitelj v Radovljici. — Za novo pararelko na mestni dekliski šoli pri sv. Jakobu v Ljubljani je začasno imenovana učiteljica gđe. A. Jereb. — Za novo pararelko na nemški mestni dekliski šoli je začasno imenovana gđe. A. Černy. — Gđe. J. Naglas pa

ostane še dalje suplentinja na tej šoli. — Na II. mestni deški šoli v Ljubljani namestuje obolelega g. F. Pavlina zopet g. A. Sachs. — Izprašana učiteljska kandidatinja gđe. Ida Mally je začasno dobila drugo učno mesto na novi dvorazrednici v Predosljih pri Kranji in kandidatinja gđe. M. Globočnik začasno učno mesto v Št. Jerneji.

Zahvala. Slavno blagodelno društvo „Narodna šola“ v Ljubljani je darovala tukajšnji šoli za mal znesek kompas, več knjižic za šolarsko knjižnico in dokaj drugega šolskega blaga. Presrečna hvala!

Griblje, dne 7. vinotoka 1893. *Zupanec.*

Zahvala. Slavno društvo „Narodna šola“ je blagoizvolilo tukajšnji šoli za malo vsoto poslati obilo raznega šolskega blaga. Za ta lepi dar se podpisani v svojem in v imeni šolske mladine najtopleje zahvaljuje. Vodstvo ljudske šole v Št. Petru,

dne 6. vinotoka 1893.

Mihael Kalan.

Zahvala. Slavna „Narodna šola“ je blagoizvolila tukajšnji šoli za malo vsoto poslati obilo šolskega blaga. Podpisano vodstvo ji izreka v imeni uboge šolske mladine najtoplejšo zahvalo.

Solsko vodstvo Peče, 5. kimovca 1893.

M. Janežič, šolski voditelj.

Listnica upravnštva.

Kako ameriški časopisi tirjajo zaostalo naročnino. Neki v Indianopolisu izhajajoči severo-ameriški list se obrača do zamudnih plačevalcev naročnine tako-le: „Samo tat bi se predrznil splaziti se v kako prodajalnico in ukrasti tam 10 funtov belega popirja. Stvar pa je vsa drugačna, če je na popirju tiskano zabavno berilo. Na tisoče ljudij, ki hočejo, da so dobri kristijani, a ne tatovi, si ne obteže vesti prav nič zaradi tega, da celo leto prejemale od založnika 10 funtov časopisov, ne da bi le belica plačali zanje. Če se to ne pravi krasti, kako naj se pa imenuje? Citatelj, ne jezi se, če se to tebe ne tiče!“

Listnica uredništva.

Gg. e. kr. okrajne šolske nadzornike, oziroma okrajne šolske svete uljudno prosimo, da nam blagoizvolijo naznanjati nove imenovane časne učne moči. — Gđe. F. S. v B.: Stvar priobčimo, ako le mogoče, v prihodnji številki. — G. J. T. v M.: Hvala za poslano poročilo, a v to številko ga nismo mogli spraviti. — G. L. St. v K.: Priobčimo prihodnjč. Razstava bode leta 1895. in sicer ne samo kmetijska, ampak splošna deželna, v kateri bode zastopano tudi šolstvo.